

Bergmans Ø – Smukt metaværk med strejf af ægte smerte

POV's Frederik Bojer Bove anbefaler filmen Bergmans Ø. Den er lavet af den fascinerende filminstruktør Mia Hansen-Løve og handler om en ung kvindes kærlighedskvaler. Måske instruktørens egne. Foto: Angels Film

Frederik Bojer Bove 23.04.2022

FILM // ANMELDELSE – Den franske instruktør Mia Hansen-Løve har med sin syvende film lavet et ægte metaværk. Den er måske nemmere at forstå, hvis man kender til instruktøren i forvejen, men alle vil kunne føle smerten i filmens fortælling om en ung kvindes kærlighedsliv, skriver Frederik Bojer Bove.

Der findes ingen i fransk film som [Mia Hansen-Løve](#). Den nu 41-årige instruktør debuterede som bare 26 år med *All Is Forgiven* i 2007, og hun har arbejdet så stabilt og hurtigt, at *Bergmans Ø* er hendes syvende film. En ottende, *One Fine Morning*, er netop offentliggjort til en sidekonkurrence på dette års Cannes-festival.

De mange film stritter også i alle retninger. Der er nære portrætter af personer i krise, som *Dagen i morgen*, om en filosofilærer der bliver skilt, eller *The Father of my Children*, om en mor og hendes børn, der forsøger at komme videre, efter faren begår selvmord.

Hun kan lave film om næsten alt og næsten altid på måder, hvor hun navigerer uden om klichéer og får selv de simpleste historier til at føles nødvendige og vedkommende

Der er også nærmest episke fortællinger – som *Eden*, der følger en ung dj over et årtis op- og nedture, eller *Goodbye First Love* om en ung kvindes kærlighedskvaler, gennem hvad der føles som femten år.

Nogle af hendes film er holdt helt simpelt og realistisk, mens andre præges af æstetisk leg og fortællemæssige twists. I stedet for at finde sin egen niche har Hansen-Løve efterhånden bevist, at hun kan lave film om næsten alt og næsten altid på måder, hvor hun navigerer uden om klichéer og får selv de simpleste historier til at føles nødvendige og vedkommende.

Hun har dog aldrig før lavet en film som *Bergmans Ø*. En rigtig typisk fransk film. En meta-film om filminstruktører; en film der leger med grænserne mellem fiktion og virkelighed; en film der iscenesætter hendes eget liv og værk som en del af legen. Det er noget helt nyt i hendes filmografi, og det er i fare for at virke prætentivt på en typisk fransk måde. Men i sidste ende understreger det i stedet, at Hansen-Løves styrke altid er den emotionelle kerne i centrum af hendes værker.

Fortællinger om ferier og forhold

Parret Chris (Vicky Krieps) og Tony (Tim Roth) er begge filminstruktører, og de rejser til Fårö, hvor Ingman Bergman levede og filmede, for at skrive og deltage i en filmfestival. Allerede her er der så mange filminstruktører involverede, at man næsten må forvente en meta-film, og den forventning bliver ikke mindre, hvis man i forvejen ved, at Mia Hansen-Løve i mange år dannede par med den franske filminstruktør [Olivier Assayas](#). Aldersforskellen mellem de to er i øvrigt også nærmest præcis den samme som den mellem Vicky Krieps og Tim Roth.

At *Bergmans Ø* leger med Mia Hansen-Løves egen identitet bliver dog helt klart, da Chris begynder at fortælle Tony om den film, hun arbejder på.

“Det er sidste del af en længere historie”, siger hun og fortæller, at den handler om en mand og en kvinde, der var kærester som teenagere og forsøgte igen som unge voksne, men aldrig kunne få det til at fungere.

“Første gang var det for tidligt, og anden gang var det for sent”, siger Chris, og det er her, filmen bliver meget nem at forstå, hvis man kan genkende den formulering fra Hansen-Løves tidligere film, *Goodbye First Love*, hvor det blev sagt hen mod filmens slutning.

Det er en ret voldsom, mørk historie at være ærlig om, og det er da heller ikke, fordi man kan bruge *Bergmans Ø* én-til-én til som guide til Mia Hansen-Løves biografi

Goodbye First Love handlede om en ung kvinde, hvis teenage-forhold til en teenage-mand gik i stykker, hvorefter hun i en årrække var sammen med sin noget ældre lærer på arkitekt-studiet, indtil hun til sidst i filmen genoptog forbindelsen til eks-kæresten, hvilket dog igen ledte til hjertesorg.

Nu fortæller Chris så en fortælling, der kan fungere som en art epilog til *Goodbye First Love*, omend Amy (Mia Wasikowska) i denne udgave er en ung filminstruktør, der allerede har lavet en film om forholdet til Joseph (Anders Danielsen Lie).

Mia Wasikowska og Anders Danielsen Lie alias Amy og Joseph. finder sammen igen på Fårö, øen hvor Bergman havde hjemme, og hvor også adskillige af hans film er blevet optaget. Foto: Angels Films

Amy og Joseph rejser også ud til Fårö, da de begge skal deltage i nogle fælles bekendtes bryllup, og de genoptager hurtigt også den affære, de tidligere har haft. Joseph har dårlig samvittighed, men Amy lader ikke til rigtigt at indoptage, at det, de potentielt har gang i, er et "forræderi", som Joseph siger. Så mens solen fortsat skinner over Bergmans ø, så bliver sommeren med Joseph mere og mere ulykkelig, og det virker også som om, Chris bliver mere og mere forknyttet af at fortælle historien til Tony. Omend han ikke rigtig tager sig af det.

Når kunstnere taler i tunger

Men lad os nu lige sætte os ned og tænke lidt over det. At Chris og Amy mere eller mindre er den samme, det kan de fleste nok godt regne ud. At de begge også i større eller mindre forstand er stand-ins for Mia Hansen-Løve, hvis forhold til Assayas faldt fra hinanden i den periode, hun arbejdede på *Bergmans Ø*, det vil nok heller ikke chokere de fleste.

Men hvad er det så, hun siger? Hvis Amy er en stand-in for Mia Hansen-Løve, så er *Goodbye First Love* dermed baseret på hendes eget liv, og ja, så var hun Assayas i det mindste emotionelt utro gennem en længere årrække, også efter de fik børn sammen, hvorefter deres over et årti lange forhold brød sammen. Det er en ret voldsom, mørk historie at være ærlig om, og det er da heller ikke, fordi man kan bruge *Bergmans Ø* én-til-én til som guide til Mia Hansen-Løves biografi. Det er en film, der taler i koder.

[Det gør for ondt at sige det lige ud, og man har heller ikke helt lyst til at være ærlig om, hvor meget man selv er skyld i det](#)

Nu har jeg igennem teksten forsøgt at afkode filmen, og det, mener jeg også, er en filmkritikers opgave i et vist omfang. Men det betyder ikke, at man skal have set alle Mia Hansen-Løves film, før man kan forstå den. For pointen med en film som *Bergmans Ø* er sådan set ikke, hvad der ligger bag alle koderne, men blot det at den føler sig nødsaget til at tale i koder. Det er en film, som ikke tør være ærlig, og som efterlader en hel masse plot uforløst som huller i fortællingen, mens den gør flere og flere knuder på sig selv og bliver mere og mere forvirrende.

Det er ikke fordi, man så skal være ekstra klog for at forstå den. Det er fordi, den forsøger at skildre den der fornemmelse, hvor der er noget, man ikke rigtig har lyst til at tale om, fordi det gør for ondt at sige det lige ud, og man heller ikke helt har lyst til at være ærlig om, hvor meget man selv er skyld i det. Som da TS Elliot brugte obskure referencer i *The Waste Land* til at undgå at snakke direkte om Første Verdenskrig, eller som da Bob Dylan, midt i skilsmissen fra hans første kone Sara, udgav det ekstremt mytologiserende album *Desire*.

Den emotionelle akse

Bergmans Ø er ikke en film, der er let at forklare. Den er endda til tider klippet med den hensigt at forvirre og gøre os i tvivl om, hvor folk er henne, men jeg vil vove den påstand, at den er ret nem at følge. Og det er så nok også det, der er Mia Hansen-Løves særpræg, og grunden til, at hun kan fortælle så mange forskellige historier. Hun baserer dem ofte på nære fortællinger – *Eden* tog udgangspunkt i hendes brors liv som dj, *Dagen i morgen* i hendes forældres skilsmisse – men hun bruger blot de fortællinger som udgangspunkter, hvorfra hun bygger egne fortællinger ovenpå. Det

fungerer som regel upåklageligt og sikrer, at der altid er en kerne, hun kan vende tilbage til.

Bergmans Ø er en film, der får Mia Hansen-Løves hidtidige værk til at fremstå langt mere facetteret og lagdelt

Bergmans Ø kommer sammen med *Goodbye First Love* nok til at udgøre den emotionelle akse i Mia Hansen-Løves filmografi fremover. Det er i de to film, hun har leget mest med fortællinger og æstetik, men det er også her, det har gjort mest ondt. Resten af hendes film, der ofte har kredset om tab og brud samt om ældre mænd og yngre kvinder i ikke altid uproblematisk forhold, relaterer hertil som blade på en blomst.

Bergmans Ø er en film, der får hendes hidtidige værk til at fremstå langt mere facetteret og lagdelt. Men det er også i dens brug af nok lidt typiske meta-elementer en film, der trækker hende over i en mere typisk fransk *auteur*-retning. Hun har dog efterhånden vist, at hun kan lidt af hvert, så mon ikke bare hun laver noget andet meget snart. Det vigtigste er altid den emotionelle kerne.

Frederik Bojer Bové Mia Hansen-Løve Olivier Assayas

Frederik Bojer Bové

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på